

De foranderlige kyster

Torsdag den 25. august havde jeg fødselsdag. Sådan følte det i hvert fald. Jeg var på tur med 21 andre geo-nørder, heraf otte motorcykel-/geo-nørder. Vejret var strålende. Og jeg fik det ene efter det andet gode oplæg om de foranderlige nordjyske kyster.

AF LINE HVINGEL, COWI AALBORG, LTHV@COWI.DK OG REPRÆSENTANT FOR GEOFORUMS ARRANGEMENTSUDVALG NORD

Det er jo sådan, at kysterne i Nordjylland må siges at være ret foranderlige. Det mest markante er, når en efterårsstorm tager en bid af landet, så sommerhuse ender på stranden. Men der sker også tilvækst af land, flytning af sand og ændringer af naturen bag klitterne. Samtidig med det sker der mange spændende tiltag ved kysterne i form af rekreative anlæg, fx stort mountainbike anlæg ved Slettestrand, erhverv, fx bæredygtigt fiskeri ved Thorup Strand, turisme i form af nye eksempelprojekter ved Løkken og bosætning med mere. Så der er brug for god planlægning og solid viden om kysterne for at kunne løse planopgaverne.

Den omtalte torsdag havde Geoforums Arrangementsudvalg Nord inviteret på en tur ud i det blå, så kysterne kunne tages i øjesyn. Turen var krydret med en række små indlæg fra Kystdirektoratet, Geodatastyrelsen, Aalborg Universitet, COWI samt Hjørring- og Jammerbugt Kommune. Undervejs blev der også tid til en ganske uofficiel indvielse af GST's nye domicil på Lindholm Brygge set udefra, en fortælling om Rubjerg Knude fyr og en middag på Løkken Badehotel. Oplæggene spændte fra data over distribution til anvendelse.

Data

Det foranderlige landskab skaber et behov for en effektiv opmålingsindsats, der løbende kan give viden om kystområdernes aktuelle udformning. Sandet flytter rundt på sig, og vi ved ikke, hvor det

flytter hen, før det måske er for sent. Der er brug for nøjagtige opmålinger som grundlag for beregninger af, hvordan fremtidige forandringer vil ske, og der er brug for lettilgængelige hurtige opmålingsmetoder, der kan registrere landskabets fysiske form efter behov, eksempelvis før og efter en storm.

Daniel Dobra og Edin Ahmetpahic er begge kandidater fra AAU i 2016, og de fremlagde spændende resultater fra deres afgangsprøve, hvor de har arbejdet med kortlægning af kyststrækningen mellem Løkken og Hirtshals. Ud fra standard ortofotos har de arbejdet med en kortlægning af kystlinjen, såvel laveste som højeste afgrænsning af skrænterne langs kyster, for at kunne vise noget om erosionen gennem de sidste tyve år. Endda med et link ca. 60 år tilbage i tiden.

Kortlægningen giver, ud over den historiske kortlægning, også viden om effekten af etablerede kystsikringsanlæg, ligesom resultaterne er sammenholdt med vejrinformation gennem årene og dermed siger noget om sammenhængen mellem storme og kysterosion.

COWI fortalte om metoder til både hurtig og mere omfattende opmåling af kysten med det formål at skaffe det nødvendige grundlag for planlægningen. Det gælder luftfoto, landmåling, LIDAR, droner og street view. >>

Tur-deltagerne, der var tilbage ved ankomsten til verdens ende – eller skrænterne ved Mårup Kirke lige nord for Rubjerg Knude, hvis vi skal tage den mere officielle stedbetegnelse i brug.

Endeligt er Geodatastyrelsen i samarbejde med 12 andre myndigheder ved at implementere den nye datainfrastruktur for havet, Marine Spatial Data Infrastructure (msDI). Formålet er, at udvalgte maritime geografiske data bliver let tilgængelige og kan sammenstilles og udveksles på tværs af de maritime myndigheder. I alt er 71 datasæt i første omgang udvalgte og gøres med tiden tilgængelige på Det Marine Danmarkskort.

Datadistribution

Både Geodatastyrelsen og Kystdirektoratet var i deres oplæg omkring adgangen til data om kysten. Det kan anbefales at kigge forbi følgende websites: www.kystatlas.dk og Det Marine Danmarkskort www.msdi.dk.

Anvendelse

Kystzonen generelt kalder også på planlægning, da et stigende ønske om benyttelse kræver dels et godt planlægningsgrundlag men også nye planlægningsværktøjer. Kystdirektoratet spiller en central rolle på området, især som følge af deres nye opgaveportefølje (pr. 1. januar 2016), hvor de nu udover myndighed for anlæg på søterritoriet også varetager administrationen af strandbeskyttelses- og klitfredningslinje. I oplægget fortalte Laura Storm Henriksen fra Kystdirektoratet om mange sjove eksempler på omgåelse af lovkomplekset. Hun kom også med en opfordring til dialog, idet Kystdirektoratet som udgangspunkt ser en interesse i en multifunktionel anvendelse af kystområderne, men med en passende afvejning af benyttelse og beskyttelse.

Hjørring Kommune fortalte i deres oplæg om den svære dialog med grundejerne, når det drejer sig om planlægningen af sommerhusområder, herunder

diskussionen om kystbeskyttelse og erstatningsgrunde. Det fremstod efter oplægget klart, at hård kystsikring kræver mange overvejelser inden implementering, da følgevirkningerne er ret markante.

Jammerbugt Kommune fortalte om et spændende projekt, de er ved at starte, med titlen "Det åbne land som dobbelt ressource", hvor kommunen gennem en omfattende, multifunktionel jordfordeling vil skabe en bedre planlægning og udnyttelse af kommunens kystarealer i den vestlige del af kommunen. Gennem projektet skal de mange forskellige interesser og måder at anvende landskabet på håndteres og på den måde sikre nye, fremsynede veje til brug af landskabet, der ikke udelukker men gavner hinanden.

De uventede oplevelser

Det var også interessant at få historien om, hvorfor det ikke er smart, at et fyr kun sender lyden fra tågehornet ind over land og ikke lys over vand - hvilket var resultatet, da klitten voksede op mellem Rubjerg Knude fyr og kysten. Og hvordan prismets endeligt ligger begravet i sandet.

Tak til alle oplægsholderne for en række gode oplæg og tusind tak til deltagerne for at gøre turen til en god oplevelse. ●

Dagens opholdsholdere

- Laura Storm Henriksen, Kystdirektoratet
- Sophie Hohwü-Christensen, Geodatastyrelsen
- Daniel Dobra
- Edin Ahmetpahic, Geodatastyrelsen
- Henrik Ussing Lynge, COWI
- Thomas Lomholt, Hjørring Kommune
- Niels Lyngbye-Christensen, Jammerbugt Kommune